Sterringa's 5-cent-brochuren V.

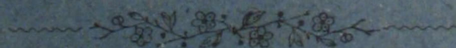
ZONDER STAAT.

NAAR HET DUITSCH VAN

Dr. EUGEN HEINRICH SCHMITT.

VERTAALD DOOR

Dr. L. A. B.

PRIJ 5 CENT. fr. p. p. 6 CENT.

25	EX.	f 1.—.
50	„	- 1.75.
100	„	- 3.—.

J. Sterringa.
AMSTERDAM.

V

ZONDER STAAT.

NAAR HET DUITSCH VAN

Dr. EUGEN HEINRICH SCHMITT.

VERTAALD DOOR

Dr. L. A. B.

Zonder staat wil eenvoudig zeggen: zonder heerschappij van het geweld.

Wie zou in een regeling der menschelijke samenleving, die op vrije overeenkomst en broederlijke gemeenschap berust, eener samenleving wier ideaal voorbeeld ons in de eerste Christengemeenten van den apostolischen tijd voor oogen staat (hoewel dan natuurlijk in samenstemming met den vooruitgang der beschaving en hare machtige uitvindingen ingericht) het doel ontdekken, waarnaar ieder edelaardig mensch streven en waarin hij de vervulling zijner wenschen en droomen aanschouwen moet — wanneer hij acht geeft op de hedendaagsche maatschappij, die gebouwd is op de laagste hartstochten en een namelooze ellende van de groote massa der menschheid inheeft. Evenzeer is het duidelijk, dat elke vorm van centrale heerschappij des gewelds noodzakelijk weer slavernij, ellende en uitzuigerij tengevolge moet hebben, onverschillig of zulk eene heerschappij „burgerlijk" dan wel socialistisch georganiseerd is. Ja, juist

de ideaalste vorm van samenleving, de socialistische, biedt der heerschappij van het geweld nog veel vreeselijker middelen aan, om de massa te onderdrukken dan iedere andere vorm van samenleving.

Hoe wenschelijk, ja noodzakelijk het socialisme ook is tengevolge van de veranderde productiewijze die op groothandel berust, zoo blijft toch de hoofdbron der menschelijke slavernij en der menschelijke ellende, de heerschappij van het geweld, bestaan.

Hier landen we aan bij de tegenwerping, welke men gewoonlijk met nadruk tegen de idée eener opheffing van het staatsgeweld inbrengt. Het zoogenaamde „gezonde verstand" en de geleerde verhandelingen van hoogwetenschappelijke „specialiteiten" stemmen in deze tegenwerping ten volle overeen en deze tegenwerping is eigenlijk het eenige wapen, dat zich tegen de idéeële anarchie gebruiken laat.

Maar toch deze krachtigste en eenige tegenwerping: hoe merkwaardig zwak, ja — openhartig gesproken — hoe kinderachtig is zij, niettegenstaande haren bedriegelijken schijn, waarmee zij onnoozelen en geleerden gelijkelijk verblindt! Er is bijna nooit zulk een zwakke en ellendige grond met zoo'n succes door de schare der geleerden en ongeleerden aangevoerd! Dit willen wij nu in een breedvoerige uiteenzetting aan de heele wereld, naar wij hopen, tot doorzichtig wordens toe duidelijk maken.

„Het staatsgeweld" — zoo voert men aan — „is een kwaad, doch helaas een noodzakelijk kwaad. Want wat zou er gebeuren, wanneer eens geen banden van het openbare geweld de misdadige hartstochten der menschen, de misdadige natuur der groote massa in bedwang hielden? De een zou den ander berooven en vermoorden, publieke onveiligheid en een wanordelijke

stand van zaken zouden het natuurlijke gevolg zijn en de verdwaasde aanhangers van zulke ideale theoriën, deze onpractische dwepers, zouden de eersten wezen, die met smachtend verlangen om de zegeningen van een geordend staatswezen jammeren zouden."

Zoo laat zich in het kort ongeveer de gewone tegenwerping tegen eene werkelijk vrije samenleving samenvatten.

Deze tegenwerping stelt voorop, dat de heerschende klassen, die het geweld in handen hebben, de edelste en menschelijkste klassen der maatschappij zijn, menschen, die juist op grond van deze eigenschappen de eenige borgen zijn voor een geordenden en rechtvaardigen stand van zaken, maar dat daarentegen de groote menigte, vooral die van het volk in beperkten zin, arbeiders en boeren, eigenlijk een uitvaagsel is, wier roofdierennatuur enkel door de gewelddadige maatregelen dier voortreffelijken, edelen en „edelsten des volks" in bedwang gehouden kan worden.

Edoch . . . deze stilzwijgende vooropstelling, die zich achter die tegenwerping verschuilt, is valsch. De voorstelling, welke men hier geeft van de maatschappelijke verhoudingen, is door en door vervalscht, vervalscht in het heerschappijbelang der heerschenden. Het spreekt van zelf, dat deze heerschenden zulke opvattingen verbreiden en dat zij, waar totnutoe bijna de gansche opvoeding des volks in hunne handen berustte, zulk eene opvatting zelfs het volk konden doen aannemen en tot heerschende openbare meening verheffen.

Maar gerekend naar den heelen aard der zaak is de verhouding noodzakelijkerwijze juist andersom.

Waar in de vraag, wie tot heerschappij komt (die toch wezenlijk eene heerschappij van het dierlijk ge-

weld over de medemenschen geldt), dooreengenomen de Darwinische strijd om het bestaan als maatstaf dient en de dierlijke, zelfzuchtige eigenschappen der menschen het grootste gewicht in de schaal leggen, daar is duidelijk dat, overeenkomstig zulk een wet van dierlijke concurrentie, alleen de sterkere dierheid de overwinning kan behalen. Hoe meedoogenloozer, gewetenloozer, harteloozer, schaamteloozer, onmenschelijker maar tevens hoe sluwer en vernuftiger deze menschen waren, des te meer kansen hadden zij op de zegepraal in dezen „edelen" wedstrijd en op den palm der heerschappij.

De eigenschappen van het verscheurende dier en van de listige, sluipende slang waren de hoedanigheden, die den eigenlijken doorslag gaven en die zich naar de Darwinische wet van overerving moesten overplanten, in stand houden en versterken bij de nakomelingen.

Een waar samentreksel van roofdierachtige volmaaktheid en menschelijke laagheid moest tot stand komen.

Het schuim van de menschheid drijft boven op den stroom der geschiedenis. Uit den aard der zaak vormen de hoogste standen in 't algemeen het uitvaagsel, uit den aard der zaak zijn de lagere standen over 't geheel van edeler aanleg.

Wij kunnen hier dus reeds met volle zekerheid aannemen, dat de misdaad in onvergelijkelijke mate afnemen en de edele menschelijkheid in dezelfde mate tot haar recht komen zou, indien de zedelijke heerschappij van de denkwijze dier onderste standen in de plaats trad van de heerschende denkwijze der bovenste standen.

Van oneindig groot gewicht is hier, dat de hoogere standen ook de lagere standen onvermijdelijk met dezelfde heerschende grondideeën, waarop immers hun heerschappij,

hun staatswezen berust en zonder welke dit niet denkbaar is, zedelijk, zooveel zij maar kunnen, vergiftigen en daardoor de eigenlijke hoofdoorzaak van alle misdaden onder de lagere standen zijn.

En dit laat zich zonder moeite duidelijk maken.

Alle handelingen wortelen in de gezindheden der menschen. Wat is nu het doeltreffendste middel om een misdadige gezindheid en denkwijze te verbreiden en te doen ingang vinden? Ik geloof dat er geen tegenspraak zal komen, wanneer ik zeg: Dat middel is de openbare eerbiediging en verheerlijking van de misdaad. Er laat zich geen doortrapter maar ook geen doeltreffender middel uitdenken, om misdadigheid kunstmatig aantekweeken, dan dit.

Wat is nu de feitelijke grondslag van den staat?

Nemen we eens een kijkje in de wereld der staatsregeling en staatsinstellingen, ten einde deze vraag spelenderwijze gemakkelijk en volkomen onbetwistbaar te beantwoorden, te beantwoorden op de meest voor de hand liggende manier met de banaalste en meest alledaagsche feiten!

Wanneer wij de straat opgaan, komen ons als de meest onmiskenbare vertegenwoordigers van het staatsgeweld menschen tegen die met moordwerktuigen gewapend zijn, politie-agenten, die ieder oogenblik gereed staan, om den een of ander van hunne wederstrevende medemenschen, overeenkomstig de grondbeginselen van den Christelijken staat, met het moord-instrument, met het zwaard, dat zij bij zich dragen, neertehouwen in naam van den staat. Dáár bij een openbaar gebouw zien wij weer een mensch, omhangen met grappige, bonte lappen, gewapend met een moordgeweer, op en neer stappen. Hij is eveneens in naam van den staat

bereid om elken onbevoegden indringer en iedereen die op zijn „Halt, wie daar?” niet stilstaat, neerteschieten. Dáár wordt een gevangene weggevoerd tusschen twee gewapende mannen in, die van den staat in last hebben om den ongelukkige, die misschien door den uitersten nood gedreven, bij een bakker inbrak om zich brood te verschaffen voor zijn hongerige kinderen, bij de geringste poging om te vluchten op staanden voet dood te schieten. Ginds is een groot gebouw, een publieke geldbank, geprivilegieerd door den staat, waar men de millioenen, de schatten opstapelt, welke men heeft afgeperst aan even arme menschen als die, dien men zoopas als een gevaarlijk misdadiger wegvoerde. In de bank hebben de rijken en machtigen zitting, die zich met alle bevoegdheid en recht krachtens de heiliging van den staat de arbeidsvruchten van deze hongerige millioenen slaven hebben toegeëigend en beraadslagen over gewichtige maatregelen. D. w. z. zij beraadslagen openlijk over regeling van de van staatswege gesanctioneerde „toeeigening” dier vruchten van vreemden arbeid, en voor de poort van het gebouw wandelen weer verscheidene zulke tot de tanden toe gewapende, moordvaardige individuen op en neer als even zoovele tastbare bewijzen van den waren grondslag van dat „geheiligde recht”. Vóór dat andere groote gebouw ginds treffen wij weer eenige van die gewapende mannen aan. Zij hebben een gewichtige opdracht, zij bewaken . . . . de „eer” van een hoogen staatsambtenaar, misschien van een prins, misschien wel van een vorst — opdat zij niet gestolen worde, deze kostbare eer, die op moord gegrondvest, door moord beschermd wordt. Ginds kuieren eenige gewapende individuen, die op ’t oogenblik geen bepaalde bezigheid hebben, maar zij behooren tot die klasse, die de eer van den staat voor

alles vertegenwoordigt. Zij behooren tot den officiersstand en dragen sabels, omdat de staatseer hun gebiedt om iederen mensch, die deze eer mocht willen betwijfelen, als een wild dier bloeddorstig aantevallen, om aan hunne menschenwaarde op deze eigenaardige wijze uitdrukking te geven en zich de hoogste eer van den staat volkomen waardig te betoonen. Ginds eindelijk op dat groote, vrije plein heeft men de onbeschaamdheid, op klaarlichten dag menschen tot menschenmoord, ja tot moord in het groot afterichten.

O zeker, deze moord die vorst en staat beschermt, is wettelijk, ja openlijk geheiligd door den staat, door „wetten" als rechtmatig, ja als eervol uitgesproken. Deze toeëigening van de vrucht van anderer arbeid, is evenzeer wettelijk publiek erkend en wordt voor hoogst eerzaam, ja eervol gehouden — en dat dit geschiedt willen we ook heelemaal niet in twijfel trekken — maar dat juist is toch ons vernietigendste argument.

Het is echter even ontwijfelbaar, dat door de omstandigheid, dat eene handeling verricht wordt op last van personen die over een groote macht beschikken en in de gelegenheid zijn, hun wil steeds ook in artikelen op schrift te stellen en zoo krachtens hun overmacht publiek erkend, zelfs geheiligd te maken, de natuur zelve dezer handelingen niet in het geringste in haar wezen kan veranderd worden. Zulke wettelijk geheiligde handelingen hebben niet alleen een verduivelde gelijkenis met de niet in artikelen geheiligde, met de zoogenaamde gemeene misdaden, maar zij laten zich van deze in niets en nog eens niets onderscheiden dan hierin, dat zij publiek erkend d. w. z. op grond van het openbare geweld en in het belang der geweldhebbers erkend zijn. En wanneer wij vragen, wat soort misdaden op zulke wijze geheiligd worden, zoo is het

antwoord hierop ook geheel onloochenbaar. Het zijn nawijsbaar *zulke soorten van misdaden, die in het stoffelijk belang der machthebbende klasse geregeld en begaan worden.*

De misdaden, die in haar nadeel zijn en daarom ook zonder haar verlof en zonder vasten regel bedreven worden, heeten „gemeene misdaden”.

Nu is het echter niet voldoende, dat het zuiver dierlijke geweld der geweldenaren staat achter zulke misdaden — want dat zijn ze naar bovenvermelde begripsbepaling — maar nog iets anders is er toe van noode, om deze misdaden zoo grondig mogelijk van de „gemeene” misdaden aftezonderen. Gelijkerwijs de gemeene misdaden voorwerp zijn van de openbare verachting, zoo moeten deze soort misdaden veeleer met den stralenkrans der openbare hoogachting en openbare vereering omgeven zijn.

De verheerlijking, de vereering, de hoogheid, ja de majesteit van de misdaad moet den grooten scheidsmuur vormen tusschen deze misdaden en de „gemeene”.

Wij kunnen derhalve de hierboven gestelde vraag nu streng wetenschappelijk in dezer voege beantwoorden: *De feitelijke grondslag van den staat is de misdaad, echter niet de „gemeene”, maar de geheiligde, de bevoorrechte, de wettelijke misdaad. De zedelijke grondslag van den staat is achting voor de misdaad, is de tot hoogheid verheven, tot heiligheid verklaarde misdaad.*

Nu eerst, nadat deze scheidsmuur werd opgericht, die de misdaad in het heiligdom opneemt, is men beveiligd voor eene vermenging van deze soort misdaden die in het stoffelijk belang der machthebbende klasse

bedreven worden, met de andere soort misdaden — nu is de staat (voorloopig tenminste) beveiligd voor de omwenteling d.w.z. voor de opmerkzaamheid van het zedelijk bewustzijn en voor een onafwendbare ineenstorting.

Toch blijft deze hoogst fatale omstandigheid bestaan, dat dit enkel verschilpunten zijn, die wel de persoonlijke betrokkenheid der misdadigers, doch niet de natuur zelve der handelingen raken: dat het aan het wezen zelf eener daad onmogelijk iets verandert of zij in het belang van een loerenden landlooper, die een wandelaar dan wel van een „roemrijken veroveraar", die rijken plundert, of zij in het belang van een obscure rooversbende dan wel in het belang van een machtige klasse van . . . staatsbandieten bedreven wordt, of zij in artikelen geoorloofd dan wel in artikelen verboden is.

Tegen deze omstandigheid helpen alle jongleurkunsten, alle logische gewrichtsverrekkingen van rechtsgeleerde gymnasten niemendal; dit dreigende noodlot kunnen alle goochelkunstjes van door den staat betaalde rechtssophisten niet weggoochelen. Het helpt niet of men zich al de misselijke aardigheid veroorlooft, om te verklaren, dat deze misdaden in het algemeen welzijn en derhalve eigenlijk in het belang der groote massa geschieden en dat de machthebbers loutere zelfopoffering plegen — terwijl toch de schandalige weelde en de schandalige, enkel op eigenbelang bedachte speculatie dezer rijken en machtigen en de algemeene ellende het feitelijke resultaat is van zulk een door misdaden verkregen en geregeld stelsel. Een radicale uitredding is hoog noodig en enkel het volkomen blinde geloof, het blinde zich-buigen voor het heiligdom van de misdaad kan hier uitredding geven, anders niets ter wereld, want slechts de geringste straal licht brengt dezen ellendig

gestutten leugenbouw erger in gevaar dan de lentezon het ijspaleis der Noordsche Semiramis.

Gezag d.i. blind geloof en blind zich-buigen voor de groote, glinsterende leugen der als genius van het licht gemaskerde beestelijkheid is alzoo de ware grondvoorwaarde van alle staatswezen.

JULES FAUCHER heeft op de vraag, wat ons dan wel van den staat kon vrijmaken, het bekende, historische antwoord gegeven: de misdaad. Hoe kinderlijk, hoe behoudend, ja hoe bevangen in de staatsmoraal was toch nog deze „radicaal-revolutionair" denkende man! Juist het tegendeel!

Alleen vrijmaking van de misdaad kan ons vrijmaken van den staat. En vrijmaking van den staat is de eenige en radicale vrijmaking van de misdaad, want de hoofdvertegenwoordiger der misdadigheid is de staat. De georganiseerde, de gesystematiseerde, de in het groot planmatig geordende misdadigheid is en heet staat. Het heiligdom van de misdaad is het heiligdom van het staatsgezag.

Misdaden, misdaden in 't groot, waartoe de aan zich zelven overgelaten mensch geheel buiten staat zou wezen, begaat deze zelfde mensch echter met bedwelmd geweten onder den dekmantel van het staatsgezag. De aartsmisdadiger, die zoo met recht „tot alles" in staat is, de ware afgrond van laagheid laat zich „historisch en pragmatisch" kennen als . . . Staat. Deze „Vader der leugen" is de groote „menschenmoorder van den beginne. *)

Wij hebben nu dit antwoord op onze vraag: de handelwijze welke wij bevonden hebben de meest ontzedelijkende, demoraliseerende te zijn nl. de ver-

heerlijking en heiliging van de misdaad, is de wezenlijke grondvoorwaarde van den staat.

De staat is de groote broeikas van de misdaad.

En dit kan onmogelijk anders, want de staat is het die den enkeling — op heel wettige manier natuurlijk — besteelt en aan ellende prijsgeeft, die bij hem verzet tegen zulke toestanden in het leven roept, die den enkeling tot betreurenswaarde en vloekwaardige handelingen van gewelddadige eigenhulp of wraak in zekeren zin klaar maakt, niet enkel uitwendig klaar maakt, niet louter door de onmenschelijkheid van zijn stelsel, dat harteloos en liefdeloos den enkeling aan den ondergang prijsgeeft, maar klaar maakt voornamelijk door zijn eigen voorbeeld. Want moet niet de onmenschelijk geplunderde en opgeofferde stakker, waar tevens van een zwak karakter bij hem kwestie is — ja, er behoort dikwijls een soort heldhaftigheid toe om zedelijk te blijven onder de door den staat gegeven omstandigheden — moet niet de onbeschaafde, ruwe en zwakke mensch als vanzelf tot misdaad vervallen onder dergelijke verhoudingen, daar hij immers de misdaad beginselmatig geheiligd ziet in de wetten van den staat, daar hij haar van stap tot stap tegenkomt in geprivilegieerden vorm als hij enkel maar op straat loopt, waar hij haar schaamteloos pronken ziet in hooge eer, in goud en purper, in de hoogste instellingen? Daar hij immers met den besten wil en bij een allerbeperktst onderdanenverstand het onmogelijk zoo ver kan brengen, dat hij een wezenlijk onderscheid ontdekt tusschen de van staatswege geheiligde misdadigheid en de ge-

---

*) Joh. VIII : 44.

meene misdadigheid — omdat zulk een wezenlijk onderscheid eenvoudig . . . niet bestaat!

Het is geen wonder, dat ruwe en onbeschaafde menschen dikwijls tot afschuwelijke misdaden vervallen, zonder dat zij de zwaarte van hun vergrijp ook maar vermoeden. Immers de onwetendheid, de ellende en wat het verschrikkelijkst is: het in één woord ontzettendste publieke voorbeeld, het hooggeëerde, verheerlijkte misdadigersvoorbeeld — het wordt geleverd door den staat.

Onze strijd tegen de misdaad en onze strijd tegen den staat zijn daarom heelemaal niet van elkaar te scheiden.

Daarmee nu wordt tegelijk en vanzelve de vraag opgelost: *Wat zou er gebeuren, wanneer er geen staatsgeweld meer bestond?*

Daar waar niet enkel de publieke verhoudingen de misdaden voorbereiden, omdat de organisatie van de samenleving, berustende op de misdaad, zulks overal onvermijdelijk kweekt, maar waar buitendien nog *de heerschende openbare meening de misdaad beginselmatig heiligt*, daar is het even natuurlijk als begrijpelijk, dat zelfs menschen met overigens zeer gezonde zinnen misdadigers kunnen worden.

Wat is nu daartegenover de hoofdvoorwaarde tot een overwinning van onze zaak, van onze wereldbeschouwing?

Berust de staat wezenlijk op beginselmatige hoogachting van de misdaad als heerschende openbare meening, zoo is het wezenlijke middel tot opheffing van den staat het ondermijnen van deze hoogachting van de misdaad. *Het is: zedelijke afschuw van de misdaad in al hare geheiligde gedaanten, zedelijke afschuw van de op*

geweld berustende waardigheden, instellingen, eereposten, wetten en heiligdommen der heerschappij van het geweld, kortom zedelijke afschuw van de geheiligde misdaad als grondslag van den staat.

Eerst dan wanneer de misdaad in de openbare meening beginselmatig evenzoo *veracht* zal zijn als zij heden ten dage van staatswege in eere staat, zal tegelijk met de *misdadigerseer van den staat*, de staat zelf ineenstorten.

Een ontzaggelijke ommekeer in de openbare meening, een ongedachte veredeling van gezindheid, berustende op een nieuwe, idéeëele wereldbeschouwing, is hedentendage reeds in voorbereiding.

Hierin is een zware opvoedingstaak gelegen. Doch het is voldoende, wanneer het proces maar eerst zoover gevorderd is, dat deze nieuwe edel-menschelijke wereldbeschouwing algemeen is geworden, daarentegen de andere, tegenwoordig nog heerschende wereldbeschouwing zedelijk in het stof getrapt en aan de algemeene verachting prijsgegeven is. Dan, wanneer eenmaal het geweld, de overweldiging van den mensch zedelijk verafschuwd zal zijn, kunnen wij heel bedaard een hervorming van de maatschappij tegemoetzien.

Want terwijl er vroeger óók nog menschen met gezonde zinnen misdadigers konden worden, vallen nu alle beweegredenen, die zulks mogelijk maakten, weg. Als alle beroepsbezigheden aan alle menschen gelijkelijk open zullen staan; als allen naar verhouding van hunne deelname aan den arbeid zullen deelhebben aan de vrucht van den arbeid; als een hoogere zedelijkheid het verplichtend zal stellen, dat zieken en ouden ver-

pleegd worden; als ten slotte de misdaad principiëel evenzeer veracht zal zijn als zij hedentendage beginselmatig nog geëerd wordt — dan zullen werkelijk alleen nog gekrenkten van geest dergelijke verkeerdheden doen, welke men tegenwoordig misdaden noemt. Op zulke menschen zal men dan echter geen wrekende vergelding toepassen, maar de maatschappij zal hen barmhartig verplegen en trachten hen te genezen.

Zoo is dan de geheele vraag, die vraag van schrik van den hedendaagschen mensch, heelemaal weerloos geworden!

Het is eene op een door en door verkeerde vooropstelling gebaseerde vraag. Immers, de staat is niet de beschermer tegen de misdaad, gelijk ons de van staatswege gekweekte openbare meening wil wijs maken, maar de staat is veeleer de organische verwekker van de misdaad in al hare gedaanten.

Verlossing van de misdaad is verlossing van den staat, maar verlossing van den staat is ook vanzelf verlossing van de misdaad. En wat hierbij van groot belang is: wij behoeven volstrekt geen ideaalmenschen zonder menschelijke zwakheden vooroptestellen, maar enkel menschen met gezonde zinnen en een edeler soort openbare meening, die openbare meening, wier verbreiding den nachtwachters van het staatsbewind iets verschrikkelijks toeschijnt.

Wat hier als beeld van de toekomst ontworpen wordt, is volstrekt geen utopie, maar een door de gansche ontwikkeling der menschelijke beschaving tot stand gebrachte en gewaarborgde noodzakelijkheid. Wie oogen heeft om te zien en ooren om te hooren en hersenen om de teekenen der tijden te verstaan, zal

in al de verschijnselen van de tegenwoordig vreeselijk toenemende staatsreactie de naderende doodsweeën van elke staatkundig ingerichte maatschappelijke orde gevoelen en erkennen. De zich nog éénmaal stuiptrekkend oprichtende staat is ziek tot in merg en been. Zijne ambtenaren sluipen rond met een slecht geweten, en in onzen tijd van hoog oprichtende reactie moet zich deze heerschappijorde, moet zich dit hoovaardig opgeblazen, pronkerige, uiterlijk over ontzaggelijke krachten beschikkende beest rustig laten welgevallen, dat het door een onverbiddelijk zedelijk wereldgericht EN CANAILLE behandeld en als een worm in het stof getrapt wordt.

Welk een ontzaggelijke, ingrijpende, noodlottige verandering, wanneer wij dezen jammerlijken toestand eens vergelijken met de krachtige en onbevreesde, om zoo te zeggen door en door gezonde dierlijkheid, die zich ten tijde van Christus vertoonde! Welk een erbarmelijk, kruipend amphibie is toch de tegenwoordige staat, wanneer men hem vergelijkt met den vuurspuwenden draak uit de Openbaring van Johannes!

Moge nu de staat, om zijn gericht te voltrekken, in den vorm van de vreeselijkste reactie, welke zich denken laat, in den vorm van staatssocialisme — waarnaar, helaas! tegenwoordig door de groote meerderheid der arbeiders in den vorm eener gecentraliseerde geweldsregeling gestreefd wordt — zich nog eenmaal opheffen, het zal toch zijn laatste wanhopige krachtsinspanning, het zal de laatste doodstuip van den ouden draak zijn!

Want deze draak is zedelijk gebroken, en hem voorgoed zedelijk te vermorzelen is de gewichtige taak dier zuiver ernstige, dier onverbiddelijke revolutie der geesten, die hem een onontkoombaar einde bezorgen zal. Want

dit dier weet, dat elke poging van hem tot geweldpleging zijn eigen zedelijk vonnis maar verscherpt. Het is dan ook uitsluitend met deze gluiperige leugens, als zouden wij tot geweld of tot haat ophitsen, waarmee zijne aanhangers zich aan ons wagen, ons zoodoende hunne eigene zonden toedichtende.

Het socialisme en de anarchie verheerlijkte zich tot Godsdienst der gemeenschap en vrijheid, tot Godsdienst van den vrijen geest, die het eerst aan alle slaven-godsdiensten en aan alle dwang-maatschappijen een onvermijdelijk einde maken zal op grond van de meest verhevene wereldbeschouwing.

Nog staat een vreeselijke strijd te wachten, die alle zelfopoffering van het heldhaftige bewustzijn vereischt. Maar wij gaan met het grootst mogelijke vertrouwen op de zegepraal dezen strijd in!

Wij zien als stralende zekerheid in de toekomst, wat tegenwoordig nog aan velen een stoute droom toeschijnt en een mooi sprookje.

En de misdaad?

Zij zal hebben opgehouden, zij zal ons enkel als een benauwde droom, als een akelig sprookje uit den barbaarschen tijd voorkomen, want zijn fondament, zijn vaste burcht, zijn heiligdom zal gevallen zijn — de STAAT.
